

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И СЧЕТОВОДСТВО В ТРАНСПОРТА“

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

специалност „Икономика на транспорта” – ОКС „Бакалавър”

1. Същност и особености на транспорта. Техничко-икономическа характеристика на отделните видове транспорт.
2. Транспортна инфраструктура – същност и характеристика. Същност, характеристика и развитие на инфраструктурата на отделните видове транспорт в Република България.
3. Характеристика на товарните превози – особености, динамика, структура и показатели. Фактори, влияещи върху товарните превози.
4. Характеристика на пътническите превози – особености, динамика, структура. и показатели. Фактори, влияещи върху пътническите превози.
5. Разходи в транспорта. Класификация и структура. Себестойност на превозите.
6. Персонал и работна заплата в транспорта. Структура и особености при формиране на работната заплата. Система за оценка на квалификацията и приноса на персонала.
7. Производителност на труда в транспорта и фактори за нейното повишаване.
8. Цени и ценова политика в транспорта. Функции на цените. Елементи и структура на цените в транспорта. Управление на цените в транспорта. Етапи, подходи и методи за ценообразуване.
9. Ценова решетка на транспортната услуга. Влияние на ДДС и акцизите върху цените на транспортните услуги. Особенности при облагане на транспортните услуги с ДДС.
10. Разходи за транспортна инфраструктура. Цени и ценова политика за достъп и използване на пътната и железопътната инфраструктура. Методи и подходи за определяне на инфраструктурните такси. Системи за таксуване.
11. Тарифна политика. Транспортни тарифи – обхват и структура. Приложение на тарифа ТЕА.
12. Транспортен пазар - същност, особености, търсене, предлагане и конюнктура.
13. Характеристика, пазарна структура и сегментиране на транспортния пазар.
14. Устойчиво развитие на транспорта. Индикатори за измерване на устойчивостта.
15. Външни и вътрешни фактори, влияещи върху развитието на транспортната дейност.
16. Цели и целеполагане при транспортната дейност. Мисия, визия, стратегически и оперативни цели.
17. Основни управленски функции. Управленски структури – видове и особености. Ресурси за осъществяване на транспортната дейност.
18. Регистриране, преобразуване и ликвидация на транспортно предприятие. Правни и счетоводни изисквания.

19. Инвестиции и инвестиционен процес в транспорта. Структура на инвестициите. Основни принципи, подходи и методи за оценка на ефективността на инвестиционни проекти (Стойност на парите във времето, бъдеща стойност /FV/, настояща стойност /PV/ и нетна настояща стойност
20. /NPV/, вътрешна норма на възвращаемост /IRR/, срок на откупуване). Източници на финансиране.
21. Основни външни ефекти на транспортната дейност - характеристика и методи за оценка. Методи и подходи за интернализация на външните разходи.
22. Иновации и иновационни процеси в транспорта. Методи за управление на иновационната дейност.
23. Управление на материалните ресурси. Снабдяване и логистика.
24. Предмет и задачи на икономическия анализ в транспорта. Принципи и методи на икономическия анализ.
25. Анализ на товарната и пътническата превозна дейност. Специфични особености на анализа по видове транспорт.
26. Анализ на работата и използването на транспортните средства в отделните видове транспорт.
27. Същност, принципи и методи на прогнозирането и планирането на транспортната дейност. Видове прогнози и планове в транспорта. Прогнозиране и планиране на транспортната дейност на международно, национално и регионално равнище.
28. Стратегическо планиране и видове стратегии. Типове стратегии. Ефективност на стратегията.
29. Капитал. Концепции за поддържане на капитала. Отчитане на собствения и на привлечения капитал - дългосрочен, краткосрочен, облигационен заем, финансираня. Счетоводни записвания.
30. Нетекущи активи (дълготрайни материални и нематериални активи) - същност, класификация и оценка. Отчитане на придобиването, амортизацията, ремонтите и намалението на нетекущите активи.
31. Текущи активи (материални запаси) - същност, класификация и оценка на материалните запаси. Счетоводно отчитане.
32. Разчети. Отчитане на взаимоотношенията с клиенти, доставчици, персонал, осигурители и бюджет.
33. Приходи - същност и видове. Отчитане на приходите от продажба на стоки, продукцията и услуги. Приходи за бъдещи периоди и финансови приходи - характеристика и отчитане.
34. Отчитане на разходите по икономически елементи и по видове дейности, разходи за бъдещи периоди и финансови разходи.
35. Годишно счетоводно приключване. Отчитане на формирането и разпределението на финансовия резултат. Съдържание на годишните финансови отчети и на годишните доклади за дейността. Независим финансов одит.
36. Финансово – счетоводен анализ на транспортното предприятие.
37. Видове данъци. Характеристики и класификация на данъците. Данъчна система в Република България.
38. Същност, съдържание, цели и задачи на финансовия контрол. Видове контрол. Форми на контрола. Способи на контрола. Институционална характеристика на контрола.

39. Външен и вътрешен финансов контрол. Бюджетен контрол. Вътрешен одит в публичния сектор. Финансово управление и контрол в публичния сектор.
40. Транспортни организации и основни регламенти в международния транспорт. Железопътен транспорт, конвенция COTIF, СМГС – обхват, структура и съдържание. Автомобилен транспорт – CMR, ADR, ATER, TIR. Спедиторско логистични организации – НСБС, FIATA CLECAT.
41. Договор за международен превоз на товари – същност, особености, елементи. Сключване на договор за превоз по железопътен, автомобилен, въздушен и воден транспорт (товарителници, коносаменти и чартъри). Отговорност на превозвача.
42. Заплащане на превозните цени (франкировка). Международни търговско – транспортни термини “ИНКОТЕРМС”.
43. Превоз на опасни товари в международно съобщение. Политика на ЕС. Основни регламенти (ADR и RID). Класификация на опасните товари. Изисквания към опаковките. Табели, знаци и етикети.
44. Оперативна съвместимост в транспорта. Нормативна база и институции, свързани с европейската транспортна политика и оперативната съвместимост.
45. Обща транспортна политика (ОТП) на ЕС. Концепция на Общата транспортна политика. Основни приоритети на ОТП. Инструменти за реализация на ОТП. Основни насоки на транспортната политика на ЕС.
46. Либерализация на общия транспортен пазар. Принципи на либерализация. Пречки за либерализация на транспортния пазар и развитие на ОТП.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА И ИНФОРМАЦИОННИ ИЗТОЧНИЦИ

1. Ананиев С., Колев О., Грозданов В., Статистическа и оперативна отчетност в транспорта, ВТУ „Т. Каблешков“, ISBN 978-954-12-0252-4 – CD, 2018 г., Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
2. Ананиев С., Грозданов В., Ръководство с практическа насоченост по Спедиция, ВТУ „Т. Каблешков“, ISBN 978-954-12-0254-8 – CD, 2018 г. Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
3. Бакалова В., Николова Хр., Икономика на транспорта, изд. УНСС, С., 2010 г.;
4. Вайсилова Е., Методическо ръководство по счетоводство на транспортната фирма, изд. ВТУ „Т. Каблешков“, София, ISBN: 978-954-12-0173-2, 2009;
5. Владимирова Й., Учебник „Цени и ценообразуване”, изд. УНСС, ISBN 97895464 40877, 2010 г.;
6. Величкова Е., Железов Е., Определяне на разходите в малките и средните автомобилни предприятия, ISBN 954-8659-72-7, УДК 656.13.07, Българско транспортно издателство ООД, София, 2004 г.;
7. Гергова Н., Икономически анализ на транспортното предприятие, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
8. Димов, Илия и колектив, Планиране в сферата на икономиката, изд. ЮЗУ „Неофит Рилски”, 2011 г., ISBN: 9789546807649;
9. Душанов И., Димитров М., Курс по Счетоводство на предприятието, изд. Ромина, С., 2011 г.;
10. Железов Е., Василев В., Ананиев С., Тодорова Д., Варадинова Ю., Превоз на опасни товари със сухоземен транспорт, изд. ВТУ „Т. Каблешков”, С., 2010 г.;
11. Железов Е., Тодорова Д., Ценообразуване на транспортната услуга, изд. ВТУ „Т. Каблешков”, 2010 г.;
12. Заимова, Д., Планиране и прогнозиране (Практическо ръководство), е-учебник, 2012 г., ISBN: 9789542939306;
13. Йосифова, Д., Методическо ръководство по Управленско счетоводство, Управленско-счетоводни решения за оптимизиране на финансовия резултат, изд. ВТУ „Т. Каблешков“, София, 2010 г.;
14. Каменов, Димитър, Бизнес планиране, изд. Европринт, 2010 г., ISBN: 97895425016 26;
15. Кирова А., Осигурителни системи и застраховане, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
16. Матеев, Мирослав, Анализ и оценка на риска при избор на инвестиционни решения, Университетско издателство „Стопанство”;
17. Милър Р., Съвременен вътрешен одит, изд. Аспро ЕООД, София, 2007;
18. Николова Хр., Международен транспорт и спедиция, изд. УНСС, 2012 г.;
19. Размов Т., Мениджмънт на транспортната дейност, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
20. Размов Т., Варадинова Ю., Мениджмънт и маркетинг, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
21. Славова, Ирена, Планиране и прогнозиране, изд. НБУ, 2012 г., ISBN: 978954355387;
22. Славова, Ирена, Бизнес стратегии, планове и бюджети, изд. „Сиела”, 2011 г. , ISBN: 9789542809753;
23. Станева, В., Петрова, Д., Рупска, Т., Иванова, Р., Боянов, Б., Счетоводство и анализ на финансовите отчети на предприятието, изд. ИК-УНСС, София, 2018.;

24. Станева В., Ръководство по финансово счетоводство - част първа, изд. „Пропелер”, София, 2011 г.;
25. Стоенчева, Ц., Публични финанси, изд. УНСС, София, 2007 г.;
26. Тодорова, Д., Практическо ръководство „Изготвяне на бизнес план”, изд. ВТУ „Т. Каблешков“, София, 2011 г., ISBN 978-954-12-0203-6;
27. Тодорова Д., Публично-частно партньорство – инструмент за развитие на българската икономика и подобряване на транспортната инфраструктура, изд. ВТУ „Т. Каблешков“, София, ISBN 978-954-12-0235-7, 2015 г.;
28. Тодорова Д., Европейска кохезионна политика, ISBN 978-954-12-0234-0, стр. 144, 2015 г.;
29. Тодорова Д., Икономика на транспортната система, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
30. Тодорова Д., Бизнес планиране, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
31. Тодорова Д., Управление на малкия и среден бизнес, Електронен курс, www.moodle.vtu.bg;
32. Томева М., Ганчева З., Антово М., Финансов контрол, изд. Фабер, В. Търново, 2013 г.;
33. Закон за счетоводството;
34. Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
35. Закон за вътрешния одит в публичния сектор;
36. Закон за държавната финансова инспекция;
37. Закон за независимия финансов одит;
38. Международни стандарти за финансово отчитане;
39. Наръчник по анализ на разходите и приходите от големите проекти;
40. Наръчник за професионално обучение на спедиторските кадри в съответствие със стандартите на ФИАТА, издание Учебен център на НСБС
41. James Stock, Richard Lambert, Strategic Logistics Management, Second Edition, McGraw-Hill International, http://sutlib2.sut.ac.th/sut_contents/H74607.pdf;
42. Business planning and financial forecasting, Solutions for Small Business, <http://www.haidagwaiifutures.ca/images/uploads/>;
43. European Commission DG Regio ISPA, ISPA Manuel Working document 4;
44. Helms, Marilyn and others, Supply chain forecasting – Collaborative forecasting supports supply chain management, Business Process Management Journal, ISSN: 1463-7154, <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm>.

София
март 2020 г

Ръководител катедра „ИСТ“:

/доц. д-р В. Станева/